

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 15. januarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 7.

Davčne varščine.

Carinarnice so do zadnjega pobirale od izvoznikov in uvoznikov, ki niso mogli dokazati, da so svoj obrat prijavili za odmero davkov, 4% davčno varščino od deklarativne vrednote izvoženega ali uvoženega blaga.

Carinarnice so z dnem 1. januarja 1929 prenehale pobirati 4% davčno varščino.

Davčna varščina je donajala državi izdaten dohodek, ki je nadomeščal davke, katere bi morali inozemci in razni prekučevalci in nakupovalci plačevati v naši državi, pa so se jim znali ogniti na kakoršnikoli način. Še veliko važnejšo funkcijo pa je vršila v našem narodnem gospodarstvu, ker je izenačevala konkurenčne pogoje oseb, ki v našo državo uvažajo ali iz naše države izvažajo blago, vršijo tu obrtne posle, pa ne plačujejo pri nas nikakih davkov.

Pobiranje davčne varščine je imelo torej namen na eni strani ščititi interese države, na drugi strani pa interese legitimne trgovine.

Obseg interesa države na davčni varščini se presoja po večini po izmeri pobranih davčnih varščin. Iz tega, da so se za davčne varščine v zadnjih letih pobrale razmeroma neznatne vsote, se sklepa, da so interesi države z drugimi predpisi zadostno zavarovani. Ta domneva pa je pogrešena. V zadnjih letih je donos davčne varščine res nazadoval, vendar se samo iz tega še ne more sklepati, da je davčna varščina postala obsoletna. Inozemski trgovci, nakupovalci in prekučevalci, ki vršijo v naši državi obrtna poslovanja, so bili po večini ravno vs'ed davčne varščine primorani, da vršijo svoje kupčije preko naših državljanov, ki plačujejo pri nas davke. Edino radi tega je donos davčne varščine precej nazadoval. Čim bodo pa razni inozemski trgovci in prekučevalci doznali, da je pobiranje davčne varščine ukinjeno, bodo zopet preplavili sami naša tržišča in kupovali, na primer les, živino, deželne pridelke itd. direktno od producentov in zopet izločili našo trgovino v svojih kupčijah, da ne bo deželna trgovskega dobička, od katerega pošteno plačuje davke, ampak bo prihajal ta dobiček v prid inozemcem.

Davčna varščina je torej v zadnjih letih dobila izrazito prohibitiven značaj in v polni meri izpolnjevala svoj namen. Za njeno nadaljno pobiranje so še danes dani vsi pogoji. V našem kupčijem svetu se v zadnjem času uveljavlja vedno bolj inozemski vpliv tudi g'ede agrarnih produktov, katerih imamo v izobilju. Tako je, na primer v zadnjem času ce'lo Avstrija začela k nam uvažati pšenico in krompir in tudi Madžarska je vsaj v obmejnih krajih začela poizkušati z uvozom svojih agrarnih produktov. Pa tudi inozemska industrija de'la v uvoznih trgovini naši domači industriji občutno konkurenco. Domača industrija je carinsko vsekakor nezadostno zaščitena. Pri določanju zaščitne carine se je namreč premalo oziralo na napredujočo racionalizacijo inozemskih podjetij in da ta vsled nižjih režijskih stroškov in nižjih neposrednih davkov uspešno konkurirajo domačim podjetjem. Davčna varščina je te neravne konkurenčne pogoje vsaj nekoliko izenačila.

Zakon o neposrednih davkih v členu 49. izrecno statuiral davčno dolžnost inozemskih tvrdk in inozemcev, koji razširjajo svoje poslovanje na tuzemstvo. Tako poslovanje mora imeti

v celoti obeležje izvestne stalnosti, odnosno ponavljanja izvestnih gospodarskih aktov. Vs'ed tega morejo davčne uprave ugotoviti davčno dolžnost za inozemske uvoznike in izvoznike stoprav po daljšem času, ko je davčni zavezanec davno zopet v inozemstvu in je davek pri njem, akopram bi se mu predpisal, sigurno neizterljiv. V tem oziru ne nudi tudi uredba o zavarovanju neposrednih davkov nikake podlage za zavarovanje davkov, ker se sme zavarovanje zahtevati stoprav, čim je uvedeno odmerno postopanje, to je po ugotovitvi davčne dolžnosti.

Ukinitev pobiranja varščine končno tudi ne vstreza duhu mednarodnih trgovskih pogodb. Tako niso po trgovski pogodbi, katero je sklenila z našo državo Italija, italijanski državljani dolžni plačevati pri nas večjih davkov ali taks nego domačini. Ako se sedaj pušča preko meje italijansko blago brez davčne varščine, enakost v obremenitvi ni podana, kajti naš državljan naj plača davke, inozemec jih bo pa oproščen, ker je postopek za odmero davka inozemcu, ki nima v naši državi svojega stalnega bivališča, ampak prihaja k nam po poslih samo od časa do časa, tako okoren, odnosno je ugotovitev davčne dolžnosti tako počasna, da je inozemec s svojim blagom že davno preko meje, predno se mu more predpisati davek.

Iz teh razlogov je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo opozorila Generalno direkcijo na neprilike katere vstvarja ukinitev davčne varščine za državo in za gospodarstvo s predlogom, da uredba o zavarovanju davkov tako poostri da bo možno davčne varščine od oseb, ki se bavijo z uvozom ali izvozom, pa nimajo prijavljenih svojih podjetij davčni upravi, še nadalje pobirati vsaj v tej obliki, da je upravičen vsak uvoznik ali izvoznik zahtevati povračilo varščine, ako niso dani pogoji davčne dolžnosti.

NOVI ZAKONSKI NAČRTI V TRGOVINSKEM MINISTRSTVU.

V oddelku za zunanjo trgovino je izdelan načrt za osnutek zavoda za zunanjo trgovino, ki bo pospeševal predvsem naš izvoz; nadalje je izdelan načrt zakona o kontroli izvoza kmetijskih proizvodov in izdeluje se načrt zakona o proglašenju prostih pristanišč, oziroma carinskih pasov, nadalje zakon o razširjenju brodogradnje in razpravlja se o zgraditvi velike centralne ladjedelnice.

DVE NOVI CEMENTNI TOVARNI V DALMACIJI.

Francoska družba Société des Phosphates Tunisiens, ki je prevzela večino delnic družbe Sufid, bo zgradila po povečanju elektrarne Gubana pri Splitu v Dalmaciji od 39.000 na 100.000 KS dve nove cementni tovarni. Vrhutega bo zgradila Sufid poleg tovarne karbida in dušika po izgradbi elektrarne glede na velika boksitna dalmatinska najdišča še tovarno aluminija.

Kožnega sejma Sv. Neže, dne 21. t. m., ki se vrši v prostorih Ljubljanskega velesejma, se udeleži mnogo kupcev. Prijavile so se tudi inozemske tvrdke. »Divja koža« ima zbravneže že mnogo dragocenejša blaga, ki ga bo vrgla na to dražbo. Vendar, čim več bo kož tem ugodnejše cene bodo drsežene. Zato se kože še sprejemajo do 20. t. m. opoldne.

SPOLNITEV VLADE. — IMENOVANJE TRGOVINSKEGA MINISTRA.

V ponedeljek 14. t. m. se je izvršila spopolnitev vlade. Za trgovskega ministra je bil imenovan dr. Želimir Mažuranič, odvetnik iz Zagreba. Novi minister izhaja iz stare plemenitaške rodovine, ki je imela že svoječasno velik vpliv v zagrebških umetniških krogih, v Akademiji znanosti in je bila visoko čis'ana povsod. — Zunanji minister dr. Voja Marinković je odšel na dvomesečni bolniški dopust v inozemstvo in ga bo zastopal dr. Kosta Kumanudi, ki je bil imenovan za ministra pošte in brzojava. Dr. Kosta Kumanudi obdrži tudi mesto komisarja beograjske občine. Za zastopnika ministra za agrarno reformo je imenovan minister za kmetijstvo dr. Oton Frangeš.

REPARACIJSKE POGODBE.

Ker so nekateri vojni oškodovanci nepravilno sklepali pogodbe o reparacijskih dobavah, opozarja ministrstvo zunanjih del interesente na sledeče: Carinske stroške pri uvozu reparacij mora nositi vedno kupec in se pri pogodbi ne smejo vstaviti v dobavno vsoto. Transportne stroške izven Nemčije, ki znašajo nad 400 zl. mark, mora plačati v celoti naročnik, dočim gredo manjši prevozniki stroški na račun reparacije. V obojnem primeru je to treba izrecno omeniti v pogodbi. Tudi stroške za montažo nesi naročnik, ako znesejo 1000 zlatih mark ali manj, sicer 50% naročnik, 50% pa gre na račun reparacij. Kakor transportni, tako se morajo tudi montažni stroški označiti v originalni pogodbi.

TOČILNICE STOJEČIM GOSTOM.

Minister notranjih del je izdal velikim županom naredbo, da morajo strogo paziti, da se bodo točilci alkoholnih pijač stoječim gostom točno držali predpisov čl. 83 pravilnika, ki določa:

V vseh obratovalnicah ne sme biti ne miz, ne kakršnikoli sedežev za posetnike. V teh obratovalnicah je dopustno streči samo gostom, ki stojé. Zanje ne velja glede odpiranja in zapiranja odredba 58 pravilnika (gostilne), ampak veljajo obči predpisi o odpiranju in zapiranju obratovalnic.

Ker so veliki župani izdali podrejenim oblastvom, da izvrše revizijo točilnic stoječim gostom in so dobili tak nalog tudi orvati finančne kontrole, opozarjamo na to prizadete točilce, da ne bodo imeli nepotrebnih sitnosti.

ZANIMANJE INOZEMSTVA ZA JUGOSLOVANSKI BOKSIT.

Že parkrat smo o tem pisali in smo rekli, da se pogaja boksitni trust v Zürichu z jugoslovanskimi podjetji v svrhu velepoletne organizacije v izvcu dalmatinskega boksita v Nemčijo. Pogajanja so potekla ugodno in so pred zaključkom. Povečano zanimanje za dalmatinski boksit ima svoj vzrok najbrž v dejstvu, da se strokovni krogi pečajo z novo boksitno-cementno mešanico, s koje so imeli nedavno v Budimpešti veliko uspehov. Gre za zunanje hitro sušenje z boksitom zgrajenih stavb. V Nemčiji gradijo več takih boksitno-cementnih tovarn. Splošno se pričakuje v letošnjem letu velik razmah boksitne industrije. Veliko boksita hočejo eksportirati tudi v Ameriko, via Šibenik—Rotterdam. Samo ta eksport cenijo letos na 10.000 vagonov, dočim je Jug'slavi'a v letu 1928 eksportirala vsega skupaj samo 4000 vagonov. Nova boksitna družba je potrebne stroje že poslala v Dalmacijo. Obeta se pri družbi tudi dobra dividenda.

Nemško gospodarstvo.

Predsednik trgovske zbornice v Kölnu, dr. L. Hagen, piše:

»Priti moramo slednjič do spoznaja, da sme biti najemanje inozemskega kapitala samo začasen izhod in da se bo tako tudi zgodilo. Dalje moramo računati s tem, da se more v dotoku inozemskega kapitala izvršiti kdaj občuten preokret. Iz tega sledi pomnožena sila po tvoritvi notranjih možnosti za napravo kapitala. Ta problem je temeljni problem vsega našega domačega gospodarstva. Če hočemo, da s časom ne nastane resno motenje, morala biti v vsakem narodnem gospodarstvu tvorba kapitala in potreba po kapitalu v skladu. Potreba po kapitalu se pa mora pod gospodvom modernega gospodarskega oblikovanja gibati v stalno se dvigajoči črti, razmerno njeni notranji sili po ekspanziji. To velja za vsako moderno narodno gospodarstvo; z'asti pa za nemško narodno gospodarstvo, kjer pridejo k splošno veljavnim vzrokom razstoče potrebe po kapitalu še vzroki prav posebne vrste, tako n. pr. trajno naraščanje našega prebivalstva in v prvi vrsti potreba, da doidemo tehniški napredek, ki smo ga zamudili. Zato je olajševanje in pospeševanje vseh možnosti za tvorbo kapitala ravno za nemško narodno gospodarstvo neobhodna življenska potreba. A doslej se ta življenska potreba ni zadosti uvaževala.

Sicer kaže naraščanje hranilnih vlog v hranilnicah samo na sebi prav razveseljivo lice, čeprav predvojne številke še davno niso dosežene; a hranilnice so — oziroma bi vsaj morale biti — samo nabiralniki neizmerno številnih v narodnem gospodarstvu raztresenih majhnih zneskov. Naraščanje njih števil dokazuje le, da so dobili široki sloji prebivalstva — delavci, nas'avljenici in uradniki — na srečo zopet možnost, da varčujejo. Nič pa te številke ne dokazujejo, kako je z najvažnejšim predpogojem za narodnogospodarsko zadostno tvorbo kapitala, s tvorbo rent in z rentabilnostjo gospodarstva. Rentabilnost ne pomeni samo poplačilo na podjetjih ležečih stroškov skupno s stroški davčne narave in pa izvedbo potrebnih odpisov, rentabilnost pomeni v prvi vrsti izplačilo primernega dobička in ne v zadnji vrsti možnost zadostnega nabiranja rezerv.

V gospodarski ureditvi, ki si je ne moremo več misliti brez g'avnihskih družb, delujočih s tujimi sredstvi, je nemožnost primerne razdelitve dobička s'ednjič istega pomena kot uničenje gospodarstva samega. Pa tudi nemožnost zadostnega nabiranja rezerv, se mora v časih, kot so današnji, z njih napram prej neizmerno krajšim potekom posameznih kulturnih valov, izkazati kot eden najhujših in najpomembnejših virov nevarnosti. Že danes dela vse nemško gospodarstvo z najmanj 70 odstotki svojega čistega dobička za državo.

Tako Hagen. Na Nemškem sta g'ede inozemskih posojil dve nasprotni si struji. Ena je za brezpogojno najemanje tujega kapitala, da se spravi nemško gospodarstvo prej v potrebni pogon, nakar bi se posojila laže odplačala: druga struja je za domačo tvorbo kapitala in za odklanjanje tujih denarnih sredstev. Zmaguje prva struja, ker mora zaenkrat pač tako biti.

Naročajte »Trgovski list«!

Trajen vir dohodkov

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Kav. Ležnik,
Maribor, Cankarjeva 26

Petrolej — najnovjša svetovna sila.

Vedno napredujoče mehaniziranje sveta, ki je v najožji zvezi z racionalizacijo, in iznajdljivost človeka, ki nikdar ne miruje in ki je ravno v zadnjih desetletjih nepričakovano napredovala, sta rodili uporabno možnost za naravni produkt, ki je postal s tem svetovna sila ogromnega pomena in ki pripomore lastniku do vlade nad vsem svetom. To je petrolej, ki pomeni eksistenčno potrebo za vse stroje in ki je zlasti važen v našem stoletju, v katerem izginevajo vse razdalje in v katerem si je podredil človeški duh celo elemente. Dežela ali država, kjer se petrolej nahaja, ima že naravni plus proti drugim manj srečnim deželam in more svoje prednostno stališče laže braniti proti onim deželam, ki so s tem naravnim produktom manj oblagodarjene ali pa nič. In zopet je Amerika ona dežela, ki stoji v tem oziru s svoji ogromnim naravnim bogatstvom na prvem mestu. Pride zraven še prirojeni trgovski duh in nepremagljiva delovna moč Amerikanca. Neka statistika iz leta 1927 kaže ogromno premoč Amerike glede petrolejske produkcije. Na svetovni petrolejski produkciji je bila udeležena Amerika s 84 odstotki, Rusija s 6, Perzija s 3, Rumunija z 2, Nizozemska Indija z 2, Poljska z 0,5, druge dežele z 25%.

Vidimo, da mora Amerika s previškom, ki ji ostane od domače porabe, seči na evropski trg. To tembolj, ker se nahaja Rusija v najhujšem boju z ameriški in holandski prodajni centri; in Rusija ima v okviru svojih mej največji del evropske petrolejske produkcije in bi lahko odkrili tam še druge izredne bogate vire. Njena prodajna organizacija, ki vodi omenjeni boj, se da večkrat premalo voditi od trgovskih in preveč od političnih nagibov. V strnjeni fronti stojijo premočni koncerni proti Sovjetski zvezi, ki v svojo lastno škodo ovira in otežkoča porabo petroleja in ustanavljanje zasebnih podjetij; in to deloma iz političnih motivov, deloma vsled pomanjkanja lastnega kapitala (ekonomsko izkoriščanje petrolejskih virov zahteva velikih investicij).

Evropska petrolejska produkcija je v primeri z Ameriško minimalna, a v Evropi sami je stališče Rusije napram drugim državam zelo prednostno; na evropski petrolejski produkciji je udeležena Rusija z 52 od-

stotki, na drugem mestu je Rumunija, na tretjem Poljska. Nemčija s svojim 4% ne pride dosti v poštev.

Kakor pri vsakem naravnem produktu so se tudi pri petroleju stvorili mogočni koncerni, ki se razdelijo v sledeče skupine: Ameriška prodajna skupina (Standard Oil), holandska prodajna skupina (Shell), britanska prodajna skupina (Persian Oil), francoska prodajna skupina s poljskimi jamami, rumunska prodajna skupina. Kako važen je petrolej in kako ogromno potrebo imajo posamezne države, kaže uvoz Nemčije z 900.000 tonami ali pa uvoz Francije z 1.300.000 tonami. Potrebo krije večinoma Amerika, čeprav eksportira tudi Rusija precejšnje množine petroleja v Nemčijo in forcira Francija uvoz poljskega petroleja, po razsulu avstrijske monarhije so prešli namreč skoraj vsi poljski viri v last francoskega kapitala. Številke nam pravijo, kako nevarno bi bil v tem oziru kakšen političen konflikt in kako nevarno bi bilo za razne države, če bi se jim dovoz petroleja preprečil. Rusija menda položaja v Evropi ne izkorišča zadosti racionalno; kajti kljub vsem dogovorom pošilja petrolej v Nemčijo zelo nereditno, kar seveda drugi koncerni takoj izrabijo. Za preskrbo Srednje Evrope s petrolejem igra precej važno vlogo tudi Rumunija; a njena podjetja delajo vsa s kapitalom družbe Shell. Svetovni koncern Shell ima naravnost grozljivo veličino; njegova produkcija leta 1927 je znašala deset milijonov angleških ton. Prevladujoči pomen koncernov nam je še bolj viden, če si predstavljamo kritje svetovne potrebe po njih: Standard Oil s priključnimi podjetji dobavlja 43 odstotkov svetovne porabe, Shell 25%, Anglo-Persian 3%, ti trije koncerni skupaj torej 71%. To so številke, ki nam odprejo nekoliko tudi vpogled za kulise svetovne politike. Avtomobilstvo, aviatika, brodogojstvo itd., vse je odvisno od petroleja, in države, ki ga nimajo, so zelo na slabem. Tembolj bomo veseli, če se bodo obistinile vesti, ki smo jih omenili in ki govori o velikih petrolejskih najdiščih pri Sisku na Hrvaškem.

Prevoj, drva, koks, kovaški prevoj in oglje »ILIRIJA«

Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.), Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4
Telefon št. 2820.

stavn. Lojze je segel v Pilatovo osrčje, odvil malo cevko, pihnil vanjo in jo zopet pritrdil. Ko je nagnal motor, je Poncij Pilat, kot bi se nič ne zgodilo, skočil s trona in zdrčal v hrib. Bilo je le malo zaplajenje te cevke, za katero pa praktični šofer in teoretični Matko nista vedela.

Tako se konča žalostna tragedija na 1641 m visokem Kačjem brdu, obenem pa tudi to poglavje. Poncij Pilat nam potem celo pot ni več nagajal, ampak se je izkazal kot prvovrstni samodreč, vreden Petrovega zaupanja in prodajalčeve pohvale.

Pšenična vojska med Kanado in S. U. A.

Že parkrat smo zapisali, da je spričo ogromnega letošnjega žitnega pridelka producentom oziroma lastnikom zadrževanje žita nemogoče, češ, da bi se morda cene dvignile. Po raznih neuspelih poskusih v U. S. A. v obrambo cen morajo ostale produkcijske dežele slednjič uvideti, da pri sedanjem položaju ne smemo več vprašati po ceni, temveč da moramo biti veseli, če moremo blago sploh prodati. Končno je pa zguba še zmeraj večja, če blaga ne prodamo, kar se more pri sedanjih množinah lahko zgoditi, kot pa da ga prodamo pod nabavnimi stroški, kar se v Ameriki že dogaja. V tem spoznanju hočeta tako Kanada kot Amerika spraviti zmeraj večje pšenične množine med konsumente. Sedaj so pa pristanišča v Kanadi že zamrznila, in plovba pri tem zelo trpi. Da pa ne izgubijo časa, so se Kanadci odločili, da odpravijo pšenične množine preko nezaledenelih severovzhodnih ameriških pristanišč ven v svet. Spričo dejstva pa, da hočejo Amerikanci sami spraviti na trg kolikor mogoče kmalu velike množine, zahtevajo ameriški farmerji od vlade, da naj prevoz kanadske pšenice preko ameriških pristanišč prepove. To bi zadelo v Kanadi seveda na najhujši odpor in ni izključeno, da bi prišlo ob poostrenem položaju do pšenične vojske med obema državama. Lastniki zalog so zgubili glavo in se hočejo blaga znebiti za vsako ceno. To tembolj, ker se glasijo tudi poročila iz dežel, ki pozneje zanjejo, izredno ugodno, n. pr. iz Argentine. Po zadnji uradni cennitvi bo znašal letošnji argentinski eksportni pšenični prevešek 30 milijonov kvarterjev, kar je največji plus v zadnjih petnajstih letih.

VELIK DVIG AMERIŠKE ZUNANJE TRGOVINE.

Zunanja trgovina Amerike v letu 1928 izkazuje napram prejšnjemu letu precejšen dvig. Vrednost ameriškega izvoza je znašala ca 5000 milijonov dolarjev, leto prej 4803 milijone. Vrednost uvoza v letu 1928 je znašala lani okoli 4100 milijonov dolarjev. Eksportni saldo v znesku ca 900 milijonov dolarjev je najvišji po letu 1921. Pomemben je velik dvig v izvozu fabrikantov, ki je dal lani 70 odstotkov vsega izvoza.

Industrija.

Tovarno za izdelovanje ledu in hladilnih naprav bodo zgradili na Sušaku. Delo so izročili Prvi družbi strojnih tovarn v Brnu. Tovarna bo stala 1.700.000 Din.

Prodaja petroleja in bencina v Avstriji. Po dosedanjih cenitvah se je prodaja bencina v Avstriji v letu 1928 dvignila za 20 do 30 odstotkov in je znašala ca 9500 vagonov. Povišek je nastal vsled pomnoženega avtomobilnega prometa, k čemer je pripomoglo zlasti veliko število incemskih avtomobilov, ki obiščejo Avstrijo posebno v poletnih mesecih. Prodaja petroleja se je menda le za majhen znesek zvišala, čeprav je vsled električne porabe zmanjšani konsum dobil nadomestilo v zvišanem številu poljedelskih traktorjev, koji povišek cenijo na več sto kosov. — Rumunska družba Steana Romana gradi na Dunaju napravo, ki bo dograjena že v pomladi in ki bo služila olajšanju petrolejske prodaje v Avstriji.

Mednarodni jekleni kartel se boji angloameriškega bloka. »Trgovski list« je o nevarnosti tega bloka že obširno poročal.

Trgovci! Zahtevajte, da Vam v kavarni, gostilni in vsakem javnem lokalu predložijo »Trgovski list«!

PO SVETU.

Nemška državna banka je znižala mesečno obrestno mero od 7 na 6,5%, sorazmerno pa lombardno obrestno mero od 8 na 7 1/2%.

Število brezposelnih v Nemčiji je znašalo na koncu preteklega leta 1.188.000, za 514.000 ali za 43% več kot na koncu lanskega leta 1927.

Štirinajst novih delniških družb je bilo ustanovljenih lani v Avstriji; nominalna vrednost teh družb znaša 42 milijonov 620.000 šilingov.

Brezposelnih na Ogrskem je bilo na koncu preteklega leta 143.000, za 10 odstotkov več kot leto prej. Največ brezposelnih je v stavbni obrti.

Rumunsko posojilo je po poročilu »Matina« zaključeno. Rumunski finančni minister se je podal v Pariz, da fiksira tečaj emisije in da podpiše dogovor.

Mednarodna premogovna konferenca v Ženevi je zaključila pripravljala dela, in bo na podlagi zaključkov gospodarski odbor Zveze narodov določil postopanje, po katerem naj se usmerijo nadaljna raziskovanja tega vprašanja.

Krompirja je izvozila Avstrija leta 1926 šele 170 vagonov, l. 1927 290, lani pa 4700 vagonov! V prvi vrsti je šel krompir v Italijo, Ogrsko in Českoslovaško.

Za nakup udeležbe pri angleških in inozemskih časopisih se je ustanovila v Londonu družba z glavnico treh milijonov funtov. Pravi, da ne zasleduje nobenih političnih ciljev.

Zračno brodogojstvo sveta šteje sedaj okoli 10.000 aeroplanov.

Splitski gospodarski krogi bodo ustanovili zasebno družbo za zračni promet ob obali; promet se bo vršil na črti Sušak—Šibenik.—Split—Dubrovnik.

Predor pod morjem med Francijo in Anglijo je postal aktualen. Stroške gradbe, ki bo trajala tri do štiri leta, računajo na 30 milijonov funtov; dolžina predora bo znašala 65 km, na najgloblji točki bo predor ca. 40 m pod morsko gladino.

V poljskem gospodarskem življenju narašča kartelno gibanje zmeraj bolj. Nedavno so ustanovili sindikat za izvoz živine, v najkrajšem času mu bo sledil sindikat za izvoz surovega masla.

Promet Poljske banke v preteklem letu je bil izredno ugoden, in bo izplačala banka 16-odstotno dividendo.

Število brezposelnih na Angleškem je znašalo na koncu decembra 1.520.700 in je bilo najvišje po generalnem štrajku.

Na žitnih borzah se je pojavilo v zadnjem času lahno zboljšanje.

Nemške državne železnice izkazujejo v personalnem predlogu državnega prometnega ministra 707.000 zaposlenih; med njimi je 309.287 uradnikov in 397.713 nastavljenecov. Plače in mezde skupaj s pokojninami znašajo 2952,7 milijonov mark.

Novo železniško progo Uvac—Priboj so otvorili 30. decembra.

Po jugoslovanskem cementu povprašuje velika indijska tvrdka. Jugoslovanska trgovska agentura na Dunaju je obvestila o tem vse jugoslovanske tovarne cementa in jim je sporočila tudi pogoje indijske tvrdke.

Dunajski veletrgovina s kolonialnim blagom Gustav Heins, Leimer i. dr. je prosila svoje upnike za moratorij in so ji dovolili 30 dni. Pasiva znašajo 3 milijone šilingov; zahteve domačih upnikov so cenjene na 40%, zahteve inozemcev (v prvi vrsti Hamburg, Amsterdam in London) na 60%.

Českoslovaška Narodna banka bo predlagala običnemu zboru majhno zvišanje dividende, ki je znašala lani 7 1/2% ali 255 Kč. Njeno kovinsko kritje je znašalo na koncu preteklega leta 49,6%, lani 46%.

